

brå

ntu

Nationella trygghetsundersökningen

NTU Kortanalys 1/2024

Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2023

En redovisning av omständigheter kring brottshändelser

Innehåll

Sammanfattning	3
Omständigheter kring brottshändelsen.....	3
Inledning.....	5
Resultat	6
Misshandel.....	7
Hot	11
Sexualbrott.....	16
Personrån.....	19
Referenser	23
Bilagor	25

urn:nbn:se:bra-1170

© Brottsförebyggande rådet 2024

Författare: Emelie Holst

Omslagsillustration: Helena Halvarsson

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post registrator@bra.se, www.bra.se

Denna kortanalys kan laddas ner från Brås webbplats <http://www.bra.se>

Sammanfattning

Den här kortanalysen omfattar ett urval av resultat från uppföljningsintervjuerna till Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2023. Intervjuerna gjordes med ett urval av personer i åldrarna 16–84 år som i enkätundersökningen för NTU 2023 uppgivit att de hade utsatts för brott under 2022. Syftet med intervjuerna var att få fördjupad kunskap om omständigheter kring utsattheten för olika typer av brott. I NTU är frågorna gällande utsatthet för brott i möjligaste mån formulerade så att de överensstämmer med den juridiska definitionen i brottsbalken. Dock fångar NTU troligen ett bredare spektrum av händelser, inklusive händelser som inte säkert skulle beskrivas som brottsliga enligt en juridisk definition. Även om frågorna delvis är konstruerade för att efterlikna den juridiska definitionen av brottet, är det i slutändan ändå respondentens tolkning av frågan som avgör vilka händelser som inkluderas.

Uppföljningsintervjuer har genomförts i sin nuvarande form sedan 2019. De resultat som presenteras i den här kortanalysen gäller brottstyperna misshandel, hot, sexualbrott och personrån, och beskriver olika omständigheter kring de brotts handlingar som personer i åldrarna 16–84 år uppgett att de utsattes för under 2022.

Omständigheter kring brotts handlingen

Gärningspersonens kön

En tydlig majoritet av brottstyperna misshandel, hot, sexualbrott och personrån 2022 begicks av en manlig gärningsperson, och så ser det ut oavsett om den brotts utsatta var en man eller kvinna. Särskilt tydligt är det när män utsatts för personrån och kvinnor utsatts för sexualbrott.

Gärningspersonens ålder

Vid misshandel och hot 2022 utsattes män oftast av en gärningsperson som var 18–34 år. Vid personrån var det dock en större andel av händelserna som begicks av en gärningsperson i åldern 17 år eller yngre, följt av åldersgruppen 18–34 år. Vad det gäller hot och sexualbrott som kvinnor utsattes för var det också störst andel av händelserna som begicks av en gärningsperson i åldern 18–34 år, följt av åldersgruppen 35–64 år. Vid misshandel var det i stället vanligast att gärningspersonen var 35–64 år eller 17 år eller yngre. Att gärningspersonen var 65 år eller äldre var mycket ovanligt oavsett brottstyp och den brotts utsattas kön.

Relation till gärningspersonen

Gärningspersonen var oftast en okänd person när män utsattes för misshandel, hot och personrån 2022. Så var också fallet när kvinnor utsattes för hot och sexualbrott, dock var andelen betydligt större bland män utsatta för hot än bland kvinnor. Sett till misshandel mot kvinnor var

gärningspersonen i stället oftast en vän eller bekant, följt av en partner eller före detta partner. Att gärningspersonen uppges varit en partner eller före detta partner var betydligt vanligare när kvinnor utsattes för misshandel och hot än när män utsattes.

Alkohol- eller drogpåverkan

Ifall gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid händelsen varierar beroende på vilken brottstyp som studeras. Vid misshandel och hot var det 2022 vanligare att gärningspersonen inte var påverkad av alkohol eller någon drog, både när män och kvinnor utsattes. Dock var andelen händelser där gärningspersonen inte var påverkad större när kvinnor utsattes för misshandel jämfört med när män utsattes för misshandel, och tvärtom var andelen större när män utsattes för hot än när kvinnor utsattes för hot. Vad det gäller sexualbrott mot kvinnor och personrån mot män var det i stället vanligare att gärningspersonen var påverkad än att gärningspersonen inte var det. Något som också bör noteras är att det för de flesta brottstyper är relativt vanligt att den utsatta inte vet om gärningspersonen var påverkad eller inte vid händelsen, något som var särskilt tydligt vid personrån mot män.

Typ av brottsplats

Typ av brottsplats 2022 varierar till viss del både sett till den utsattas kön och utifrån vilken brottstyp som studeras. Misshandel mot män skedde oftast på en allmän plats, medan kvinnor oftast utsattes i en bostad. Vid hot var den vanligaste brottsplatsen på arbetet eller i skolan, följt av en allmän plats, när den utsatta var en man. Hot mot kvinnor skedde i stället oftast på en allmän plats, följt av i en bostad. Så var även fallet när kvinnor utsattes för sexualbrott. När män utsattes för personrån skedde en tydlig majoritet på en allmän plats.

Anmälningbenägenhet

De flesta brottshändelserna under 2022 uppges inte ha anmälts till polisen. Anmälningbenägenheten var störst när män utsattes för personrån, och nivån är betydligt högre än för övriga brottstyper. Minst andel polisanmälda händelser syns när kvinnor utsattes för sexualbrott. Vad det gäller anmälningbenägenheten vid misshandel och hot är det små skillnader.

Inledning

Den här kortanalysen syftar till att redovisa ett urval av resultaten från de uppföljningsintervjuer som genomfördes inom ramen för Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2023. För att kunna studera resultat för flera år redovisas även resultat från uppföljningsintervjuerna till NTU 2019–2022 i en bilaga. Resultat från tidigare undersökningsår finns även publicerade i separata kortanalyser (se Brå 2020b, Brå 2021 och Brå 2023a).

Syftet med uppföljningsintervjuerna är att få fördjupad kunskap om omständigheter kring olika typer av brott. Det är inte alla brottstyper och brottsutsatta som ingår i uppföljningsintervjuerna. I stället har telefonintervjuer gjorts med ett urval av de personer som i enkätundersökningen till NTU uppgett att de utsatts för ett urval av brottstyper under föregående kalenderår och som uppgett sitt telefonnummer för vidare kontakt. Urvalet till uppföljningsintervjuerna 2023 var 2 500 personer, och det var 1 891 som deltog i intervjuerna. Dessa personer fick svara på olika frågor om enskilda brotts handlinger de utsatts för under 2022. I de fall personen utsatts för fler än en (1) händelse under 2022 ställdes det frågor om maximalt tre händelser. Eftersom alla brott inte kommer till polisens kännedom kan den här kortanalysen bidra med ytterligare kunskap om omständigheter kring utsatthet för dessa brott. Kunskapen från uppföljningsintervjuerna kan hjälpa rättsväsendet med vilka brottsförebyggande och brottsbekämpande åtgärder som behöver prioriteras.

En övergripande beskrivning av metoden för uppföljningsintervjuerna till NTU 2023 finns i bilaga 1. För den som är intresserad av en mer detaljerad beskrivning av undersökningens genomförande samt den kvalitetsbedömning av datamaterialet som gjordes i samband med uppföljningsintervjuerna 2019 hänvisas till tidigare publicerad kortanalys (Brå 2020a).

Resultat

I det här kapitlet redovisas resultaten från uppföljningsintervjuerna 2023, som avser utsatthet för brott under 2022. Resultaten beskriver ett flertal omständigheter vid utsatthet för misshandel, hot, sexualbrott och personrån. De omständigheter som redovisas gäller gärningspersonens kön, ålder och den utsattas relation till gärningspersonen samt om gärningspersonen var påverkad vid tillfället, och vilken typ av plats brottet skedde på. Vidare redovisas även andelen händelser som uppges ha anmälts till polisen.¹ Fokus för resultatredovisningen är att beskriva mönster och eventuella nivåskillnader kring omständigheterna vid nämnda brottstyper.² Vidare beskrivs även resultat från uppföljningsintervjuerna 2019–2022 på en övergripande nivå, samt redovisas i tabeller i bilaga 5.

Redovisning av resultaten görs på händelsenivå, vilket innebär att resultaten beskriver brottshändelser. Så långt det är möjligt är resultaten uppdelade på om händelserna drabbade män eller kvinnor.^{3,4} Vidare sker redovisningen av olika omständigheter kring brottshändelserna i huvudsak av sammanslagna svarsalternativ, där två eller fler svarsalternativ har slagits ihop. Resultaten som handlar om gärningspersonen avser alltid en (1) gärningsperson per händelse.

Vid tolkning av resultaten är det viktigt att ta hänsyn till att uppföljningsintervjuerna till NTU dras med en viss osäkerhet som påverkar resultatens tillförlitlighet. Det handlar bland annat om att det enbart är ett urval av brottsutsatta personer och brottshändelser som ingår, samt att inte alla svarar på undersökningen (s.k. externt bortfall). Det kan medföra en snedvridning av resultaten, och för att kompensera för det används vikter vid framtagandet av resultaten för att de ska bli så tillförlitliga som möjligt (se bilaga 5, avsnitt Begränsningar och tolkning av resultatet). Dock finns andra osäkerhetskällor som vikterna inte kan ta hänsyn till, exempelvis mätfel. Eftersom intervjuerna besvaras av individer påverkas resultaten av exempelvis vad individerna har för uppfattning och minnesbild av händelsen samt deras vilja att berätta om sin utsatthet. Det kan leda till över- eller underrapportering i olika grad. Exempelvis är det sannolikt vanligare med underrapportering vad det gäller brott som anses särskilt integritetskränkande eller där gärningspersonen är en närstående. Resultaten bör därmed inte tolkas som exakta nivåer utan som en indikator sett till mönster i omständigheter vid dessa brottstyper.

¹ I bilaga 3 redovisas de intervjufrågor som ligger till grund för resultaten.

² Skillnader som lyfts fram i rapporten är inte nödvändigtvis statistiskt säkerställda.

³ Avser juridiskt kön.

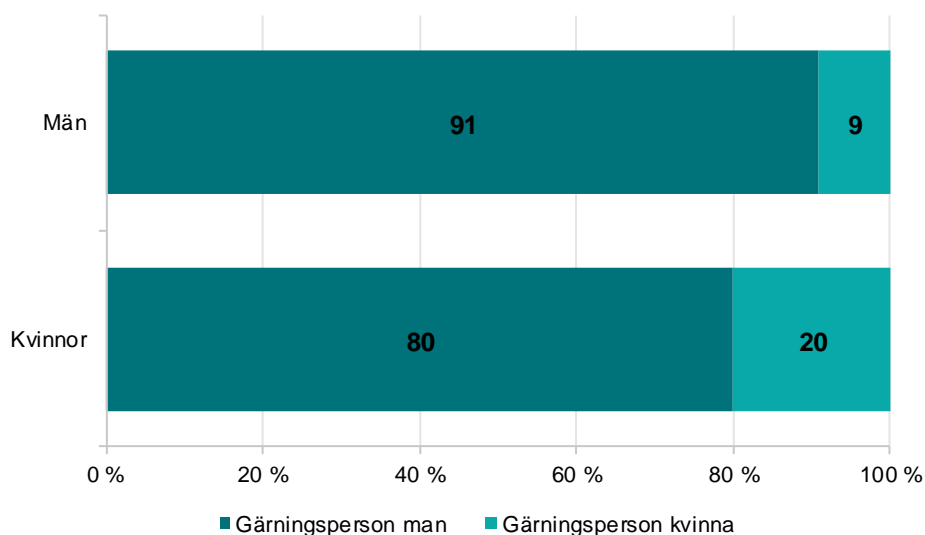
⁴ Resultat redovisas enbart om antalet händelser i materialet uppgår till minst 100. Gränsen har dragits för att 1 procent ska motsvara minst en händelse. Det innebär att sexualbrott mot män samt personrån mot kvinnor inte redovisas, eftersom antalet händelser är mindre än 100.

Misshandel

Gärningspersonens kön

Figur 1 redovisar gärningspersonens kön vid misshandel under 2022. Gärningspersonen uppges ha varit en man i majoriteten av de händelser som såväl män (91 %) som kvinnor (80 %) utsattes för. Att gärningspersonen var en kvinna var således något vanligare när också den utsatta var en kvinna (20 %) jämfört med när den utsatta var en man (9 %). Samtliga år (2018–2022) har majoriteten av händelserna begåtts av en man.

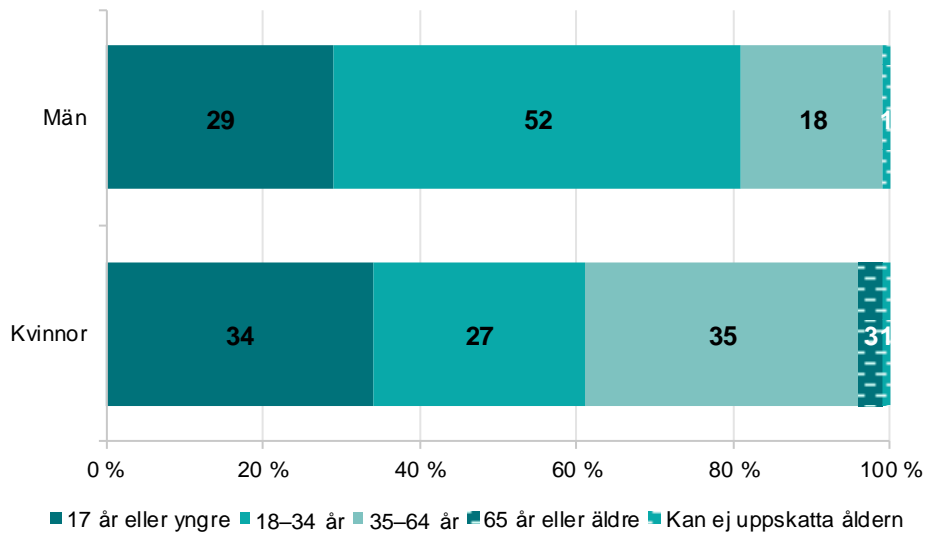
Figur 1. Gärningspersonens kön vid misshandel 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

Gärningspersonens ålder

Sett till gärningspersonens ålder vid misshandel 2022 syns vissa könsskillnader (se figur 2). När män utsattes för misshandel var gärningspersonen 18–34 år i drygt hälften (52 %) av händelserna. Näst vanligast var det att gärningspersonen var 17 år eller yngre (29 %), följt av 35–64 år (18 %). När den utsatta var en kvinna syns mindre skillnader mellan dessa åldersgrupper. Det var i princip lika vanligt att gärningspersonen var 35–64 år som 17 år eller yngre (35 respektive 34 %), följt av 18–34 år (27 %). Minst vanligt, både när män och kvinnor utsattes, var det att personen var 65 år eller äldre, andelen händelser bland utsatta kvinnor är 3 procent medan bland män är antalet händelser så litet att andelen är avrundad till 0. Vidare kunde utsatta män och kvinnor inte uppskatta åldern på gärningspersonen vid 1 procent av händelserna. Studeras resultaten för flera år (2018–2022) är det svårt att urskilja något tydligt mönster, fördelningen av gärningspersonens ålder har varierat mellan åren. Dock framgår det att andelen händelser där gärningspersonen var 65 år eller äldre är betydligt mindre än i övriga åldersgrupper samtliga år (se bilaga 5, tabell B5.2).

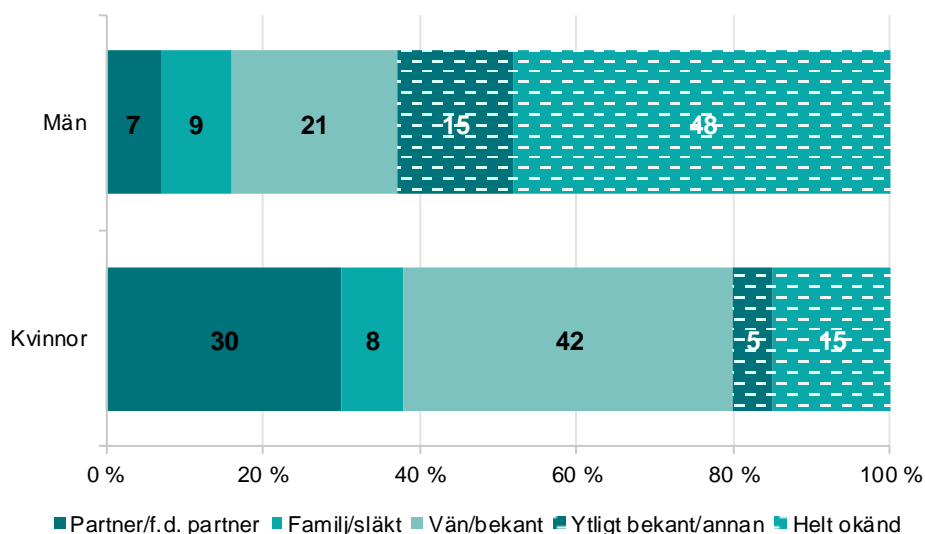
Figur 2. Gärningspersonens ålder vid misshandel 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

Relation till gärningspersonen

Relationen till gärningspersonen skiljer sig åt mellan män och kvinnor utsatta för misshandel (se figur 3). Under 2022 begicks nästan hälften (48 %) av händelserna som män utsattes för av någon som var helt okänd för den utsatta, vilket skiljer sig från de händelser som kvinnor utsattes för där 15 procent begicks av en okänd person. I stället var det vanligast att kvinnor utsattes för misshandel av en vän eller bekant (42 %), något som i sin tur var mindre vanligt när den brottsutsatta var en man (21 %). Kvinnor utsattes även i större utsträckning av en partner eller före detta partner (30 %) jämfört med män (7 %). Vidare var gärningspersonen en ytlig bekant eller annan i 15 procent av händelserna när män utsattes och 5 procent av händelserna när kvinnor utsattes. Att gärningspersonen var en familjemedlem eller släkting var ungefär lika vanligt bland män och kvinnor (9 respektive 8 %). Studeras flera år (2018–2022) framgår det att kvinnor oftast utsätts av en vän eller bekant alternativt av en partner eller före detta partner, medan män oftast utsätts av en okänd person (se bilaga 5, tabell B5.3).

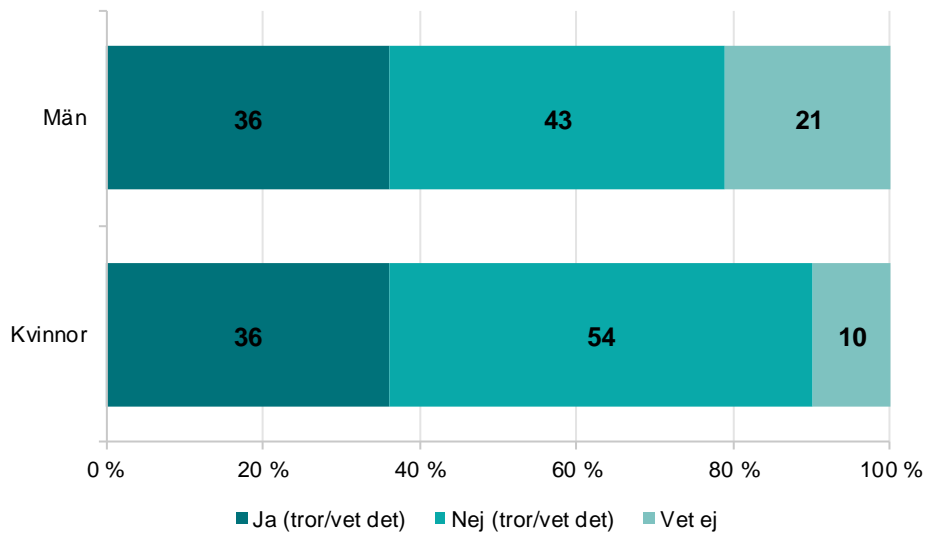
Figur 3. Relation till gärningspersonen vid misshandel 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

Alkohol- eller drogpåverkan

Att gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog var lika vanligt när män ock kvinnor utsattes för misshandel under 2022, det gäller 36 procent av händelserna (se figur 4). Det var dock vanligare att gärningspersonen inte var påverkad, och den andelen var större när kvinnor utsattes än när män utsattes (54 respektive 43 %). Vidare är andelen händelser där den brottsutsatta inte vet om gärningspersonen var påverkad eller inte 21 procent när män utsattes och 10 procent när kvinnor utsattes. Mellan 2018 och 2020 var det vanligare att män utsattes för misshandel av en påverkad person än vad det var för kvinnor, medan det 2021 var, likt 2022, i princip lika vanligt för kvinnor som för män (se bilaga 5, tabell B5.4).

Figur 4. Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid misshandel 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

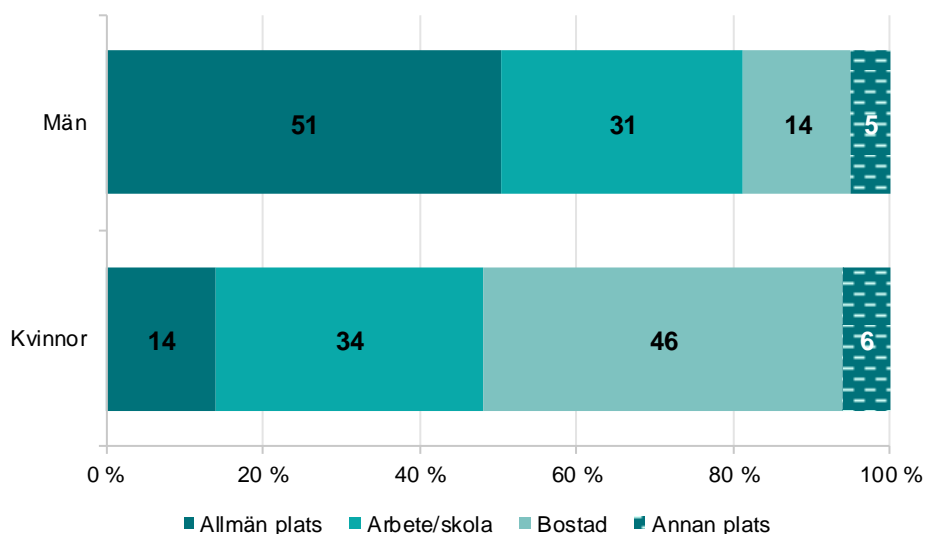

Typ av brottsplats

Det förekommer skillnader mellan könen vad det gäller typ av brottsplats vid misshandel 2022 (se figur 5). Den vanligaste brottsplatsen när män utsattes var en allmän plats, det gäller drygt hälften (51 %) av händelserna, något som var betydligt mindre vanligt när kvinnor utsattes (14 %). I stället utsattes kvinnor oftast för misshandel i en bostad (46 %), något som i sin tur var mindre vanligt när män utsattes (14 %). Den näst vanligaste brottsplatsen var på arbetet eller i skolan, både när män och kvinnor utsattes (31 respektive 34 %), och minst vanligt var det att uppge att det skett på någon annan plats (5 % när män utsattes respektive 6 % när kvinnor utsattes). Fördelningen av brottsplats under 2022 följer i stort sett samma mönster som tidigare år (2019–2021, se bilaga 5, tabell B5.5).⁵

⁵ Frågan om vilken typ av plats som brottshändelsen inträffade på gjordes om inför uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Därmed redovisas enbart resultat för utsatthet under 2019–2022.

Figur 5. Typ av brottsplats vid misshandel 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

Anmälningbenägenheten

En större del av misshandelshändelserna under 2022 anmäldes inte till polisen, och det gäller oavsett om den utsatta var en man eller kvinna. När män utsattes för misshandel var det 15 procent av händelserna som anmäldes till polisen, och motsvarande andel när kvinnor utsattes var 19 procent (se bilaga 5, tabell B5.6). Sett även till tidigare år (2018–2021) har en större andel av händelserna inte polisanmälts.

Avslutande kommentarer

Resultaten vad det gäller omständigheterna vid misshandel 2022 visar att gärningspersonen var en man i majoriteten av händelserna oavsett den utsattas kön. Utöver det framkommer det en del skillnader sett till om den utsatta var en man eller en kvinna. Män utsattes oftast av en okänd person och på en allmän plats, medan kvinnor utsattes oftare av en vän eller bekant och i en bostad. Vad det gäller ålder på gärningspersonen utsattes män oftast av en gärningsperson i åldern 18–34 år medan det för kvinnor var ungefär lika vanligt att gärningspersonen var 35–64 år eller 17 år eller yngre. Att gärningspersonen var alkohol- eller drogpåverkad vid händelsen var lika vanligt när män och kvinnor utsattes, dock bör det noteras att det var vanligare att gärningspersonen inte var påverkad.

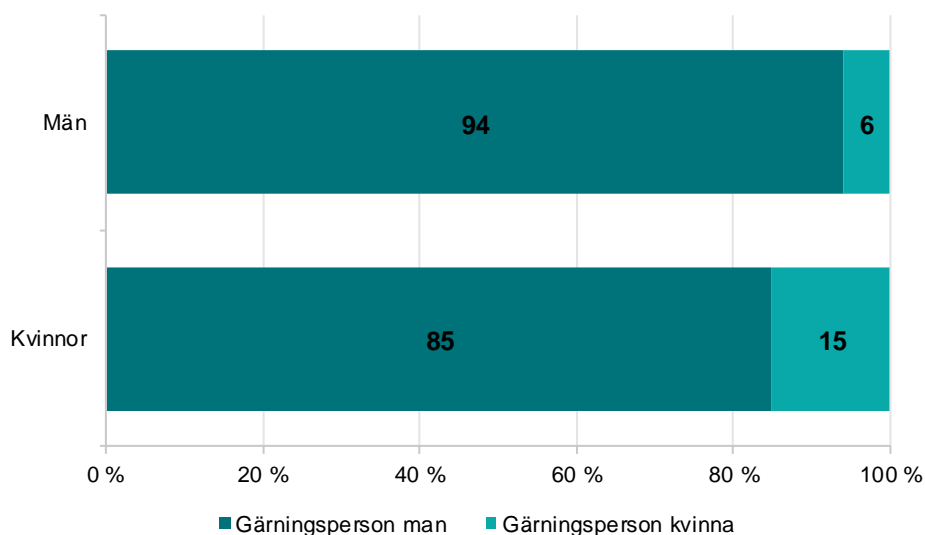
Hot

Gärningspersonens kön

Majoriteten av hoten 2022 begicks av en manlig gärningsperson, 94 procent när män utsattes och 85 procent när kvinnor utsattes (se figur 6). Andelen händelser där gärningspersonen var en kvinna var således

6 procent när den utsatta var en man och 15 procent, när den utsatta var en kvinna. Samma mönster framkommer även tidigare år (2018–2021).

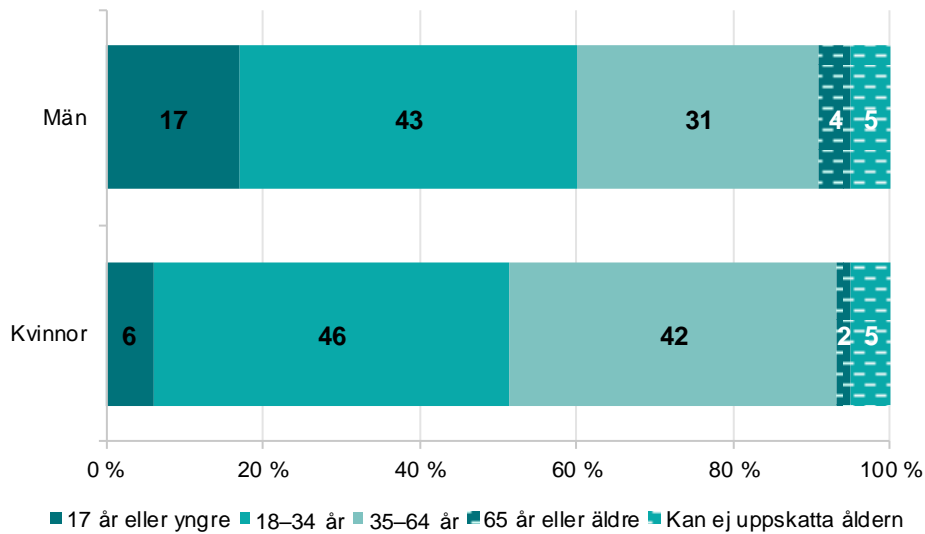
Figur 6. Gärningspersonens kön vid hot 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

Alder på gärningspersonen

Studeras gärningspersonens ålder vid hot framkommer ett liknande mönster för män och kvinnor 2022 (se figur 7). Störst andel av hoten begicks av en gärningsperson i åldern 18–34 år, 43 procent när den brottsutsatta var en man och 46 procent när den brottsutsatta var en kvinna. Därefter var det näst vanligast att gärningspersonen var 35–64 år, dock är andelen större när kvinnor utsattes (42 %) än när män utsattes (31 %). Att gärningspersonen var 17 år eller yngre var i sin tur vanligare när män utsattes (17 %) än när kvinnor utsattes (6 %). Slutligen var det minst vanligt att gärningspersonen var 65 år eller äldre, både när män och kvinnor utsattes (4 % av hoten mot män respektive 2 % av hoten mot kvinnor). I 5 procent av händelserna kunde varken männen eller kvinnorna uppskatta gärningspersonens ålder. Oavsett om den utsatta var en man eller kvinna har det samtliga år (2018–2022) varit vanligast att gärningspersonen varit i åldern 18–34 år eller 35–65 år (se bilaga 5, tabell B5.2).

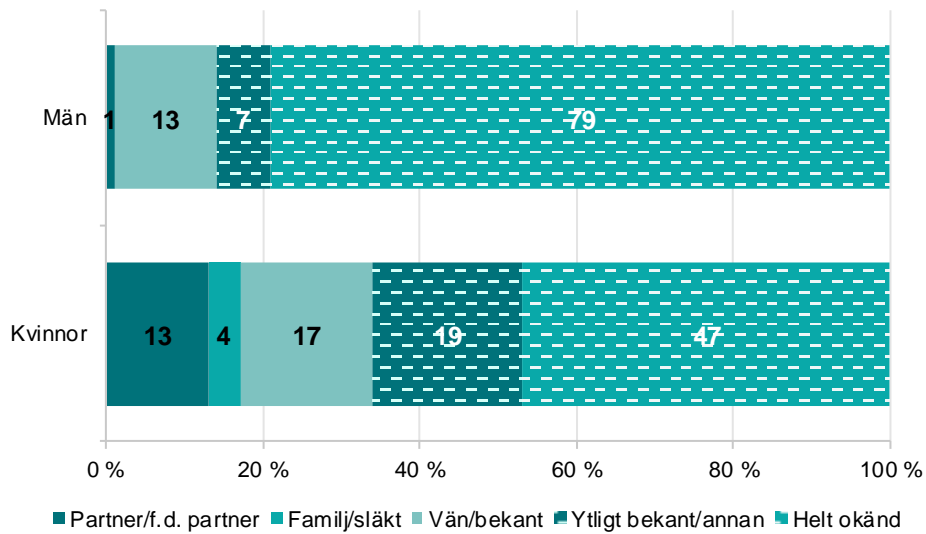
Figur 7. Gärningspersonens ålder vid hot 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

Relation till gärningspersonen

Av de hot som män och kvinnor utsattes för 2022 var gärningspersonen oftast en helt okänd person, dock var andelen betydligt större när den utsatta var en man än när den utsatta var en kvinna (79 jämfört med 47 %, se figur 8). Näst vanligast när män utsattes var det att gärningspersonen var en vän eller bekant (13 %), följt av en yttlig bekant eller annan (7 %). När kvinnor utsattes för hot var det i princip lika vanligt att gärningspersonen var en yttlig bekant eller annan (19 %) som en vän eller bekant (17 %). Vidare utsattes kvinnor för hot av en partner eller före detta partner i större utsträckning än män (13 respektive 1 % av händelserna). Minst andel av händelserna uppges ha begåtts av en familjemedlem eller släkting, 4 procent när kvinnor utsattes, och bland män är andelen avrundad till 0. Samtliga år (2018–2022) har det varit vanligast att gärningspersonen varit helt okänd, oavsett den brottsutsattas kön, andelen har dock genomgående varit större bland män än bland kvinnor (se bilaga 5, tabell B5.3).

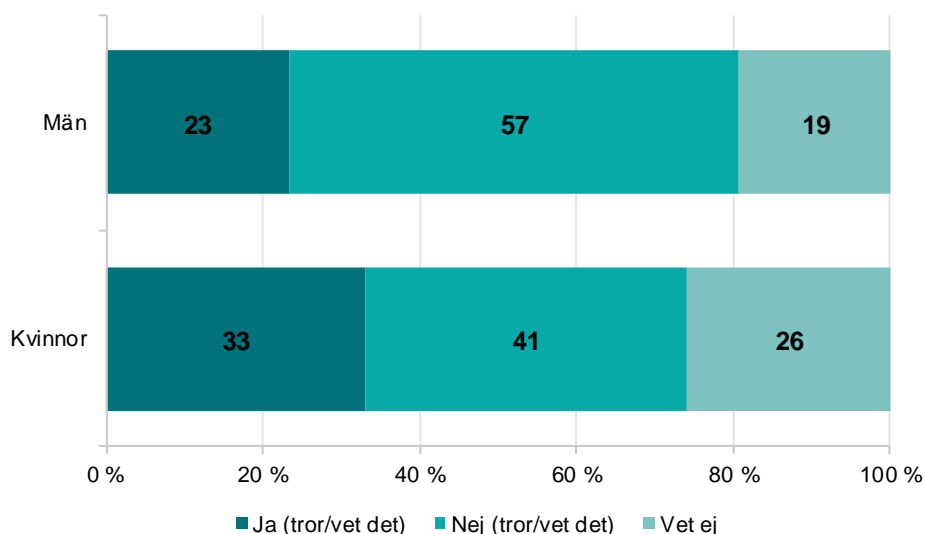
Figur 8. Relation till gärningspersonen vid hot 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

Alkohol- eller drogpåverkan

Det var under 2022 vanligast att gärningspersonen inte var påverkad av alkohol eller någon drog, det gäller 57 procent av hoten som män utsattes för och 41 procent av hoten mot kvinnor (se figur 9). Att gärningspersonen däremot var påverkad var vanligare när den utsatta var en kvinna jämfört med när den utsatta var en man (33 respektive 23 %). Vidare gäller det för en relativt stor andel av hoten att den utsatta inte vet, om gärningspersonen var påverkad eller inte. Det var fallet i 19 procent av händelserna som män utsattes för och 26 procent av händelserna som kvinnor utsattes för. Sett till händelser som män utsattes för har fördelningen varit relativt likartad över perioden 2018–2022 medan det bland kvinnor syns större variation mellan åren (se bilaga 5, tabell B5.4).

Figur 9. Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid hot 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

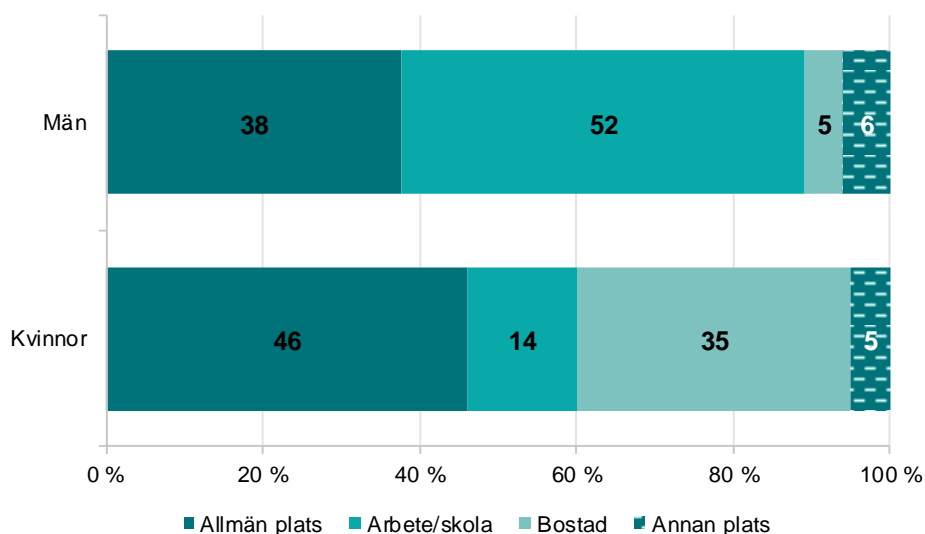
Typ av brottsplats

Vad det gäller brottsplatsen⁶ vid hot under 2022 syns skillnader mellan män och kvinnor. Störst andel (52 %) av hoten som män utsattes för skedde på arbetet eller i skolan, medan motsvarande andel bland kvinnor var betydligt mindre (14 %, se figur 10). Den vanligaste brottsplatsen när kvinnor utsattes var i stället en allmän plats (46 %), vilket var den näst vanligaste platsen när män utsattes (38 %). Den näst vanligaste platsen bland kvinnor var en bostad (35 %), något som var betydligt mindre vanligt när män utsattes (5 %). Andelen händelser som skedde på en annan plats var i princip lika stor bland män och kvinnor (6 respektive 5 %). Allmän plats har varit den vanligaste brottsplatsen vid hot bland kvinnor under hela perioden (2019–2022)⁷ och mönstret har varit relativt stabilt (se bilaga 5, tabell B5.5). Även för män var allmän plats den vanligaste brottsplatsen fram till och med 2021.

⁶ Frågan om typ av brottsplats ställs bara vid de händelser där gärningspersonen uppges ha varit fysiskt närvarande. Gärningspersonen uppges varit fysiskt närvarande vid 79 procent av händelserna som män utsattes för och 65 procent av händelserna som kvinnor utsattes för 2022.

⁷ Frågan om vilken typ av plats som brottshändelsen inträffade på gjordes om inför uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Därmed redovisas enbart resultat för utsatthet under 2019–2022.

Figur 10. Typ av brottsplats vid hot 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, särredovisning utifrån de utsattas kön.

Anmälningsbenägenheten

De flesta hot 2022 polisanmälades inte. När den utsatta var en man uppges 18 procent av händelserna ha anmälts till polisen och 21 procent när det var en kvinna som utsattes (se bilaga 5, tabell B5.6). Andelen polisanmälda hot mot män har legat på en relativt stabil nivå under perioden 2018–2022 medan andelen polisanmälda hot mot kvinnor har varierat mellan åren.

Avslutande kommentarer

Sammantaget visar resultaten att majoriteten av hoten som män och kvinnor utsattes för under 2022 begicks av en man. Gärningspersonen var också oftast en okänd person, även om det gäller i högre grad när män utsattes. Störst andel av hoten begicks av en gärningsperson i åldern 18–34 år, dock var det nästan lika vanligt att personen var 35–64 år när den utsatta var en kvinna. Vad det gäller typ av brottsplats syns skillnader mellan utsatta män och kvinnor, män utsattes oftare på arbetet eller i skolan medan det för kvinnor oftast skedde på en allmän plats. Gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid en större andel händelser när den utsatta var en kvinna än när den utsatta var en man, dock var det, oavsett kön på den utsatta, vanligare att gärningspersonen inte var påverkad.

Sexualbrott

Resultat över omständigheter kring sexualbrott redovisas enbart för kvinnor eftersom antalet händelser bland män är för litet för att redovisas. Observera att sexualbrott innefattar ett brett spektrum av brott – alltifrån lindrigare brott såsom kränkande sexuella kommentarer, till mycket

allvarliga brott såsom våldtäkt. I NTU är generellt en större andel av de brott som uppges av lindrigare karaktär.

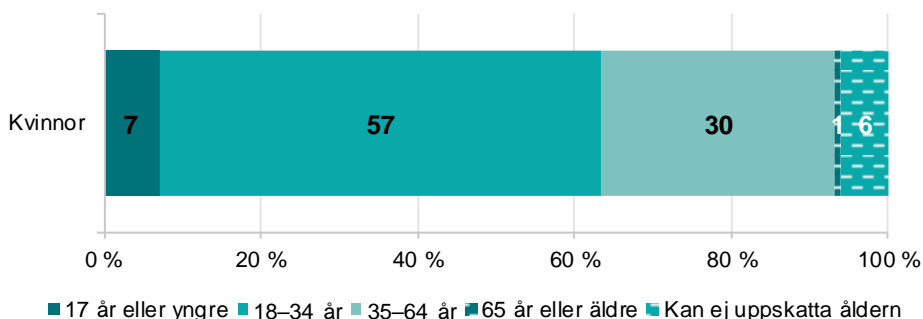
Gärningspersonens kön

Gärningspersonen uppges ha varit en man i 99 procent av de sexualbrott som kvinnor utsattes för under 2022, och en kvinna i 1 procent (se bilaga 5, tabell B5.1). Samtliga år (2018–2022) har en överväldigande majoritet av sexualbrotten begåtts av en man.

Ålder på gärningspersonen

Över hälften (57 %) av sexualbrotten som kvinnor utsattes för under 2022 uppges ha begåtts av en gärningsperson i åldern 18–34 år (se figur 11). Därefter uppges gärningspersonen varit 35–64 år i 30 procent av händelserna. Att gärningspersonen var 17 år eller yngre var mindre vanligt, det gäller 7 procent av händelserna, och minst vanligt var det att gärningspersonen var 65 år eller äldre (1 %). I 6 procent av händelserna kunde gärningspersonens ålder inte uppskattas. Fördelningen av gärningspersonens ålder har sett liknande ut även tidigare år (2018–2021), undantaget är att andelen händelser där gärningspersonen var 17 år eller yngre var betydligt större 2021 än övriga år (se bilaga 5, tabell B5.2).

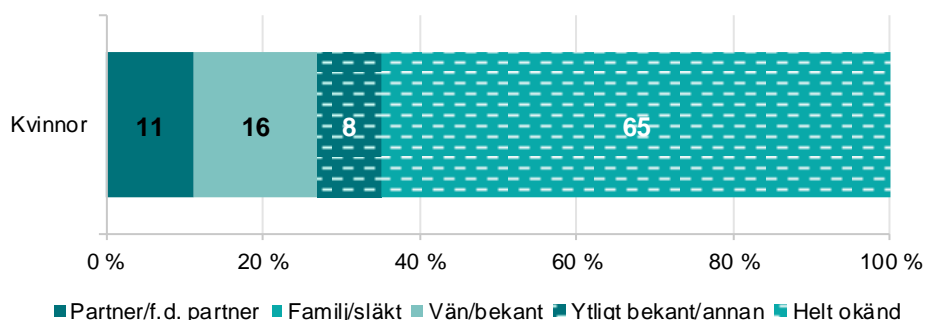
Figur 11. Gärningspersonens ålder vid sexualbrott 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, redovisning utifrån utsatta kvinnor.

Relation till gärningspersonen

Störst andel av sexualbrotten mot kvinnor 2022 begicks av en, för den utsatta, helt okänd person (65 %, se figur 12). Andelen händelser där gärningspersonen var en vän eller bekant uppgick till 16 procent, och en partner eller före detta partner uppgick till 11 procent. Vidare var gärningspersonen en yttlig bekant eller annan i 8 procent av fallen, och inga händelser uppgavs ha begåtts av en familjemedlem eller släkting. Liknande mönster har även synts tidigare år (2018–2021), dock var det 2021 en betydligt större andel av händelserna som begicks av en vän eller bekant (se bilaga 5, tabell B5.3).

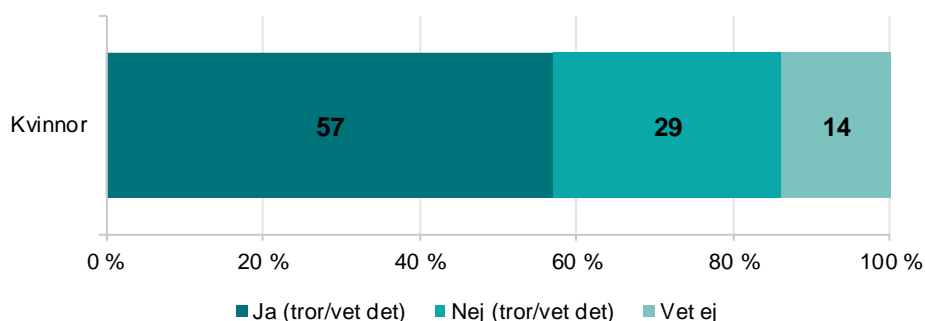
Figur 12. Relation till gärningspersonen vid sexualbrott 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, redovisning utifrån utsatta kvinnor.

Alkohol- eller drogpåverkan

Under 2022 var det en större andel av sexualbrotten mot kvinnor som uppgavs ha begåtts av en gärningsperson som var påverkad av alkohol eller någon drog, det gäller 57 procent av händelserna (se figur 13). Andelen händelser där gärningspersonen inte var påverkad uppgår till 29 procent. I 14 procent av händelserna kunde inte den utsatta uppge om gärningspersonen var påverkad eller inte. Sett till hela mätperioden (2018–2022) framkommer inget tydligt mönster (se bilaga 5, tabell B5.4).

Figur 13. Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid sexualbrott 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, redovisning utifrån utsatta kvinnor.

Typ av brottsplats

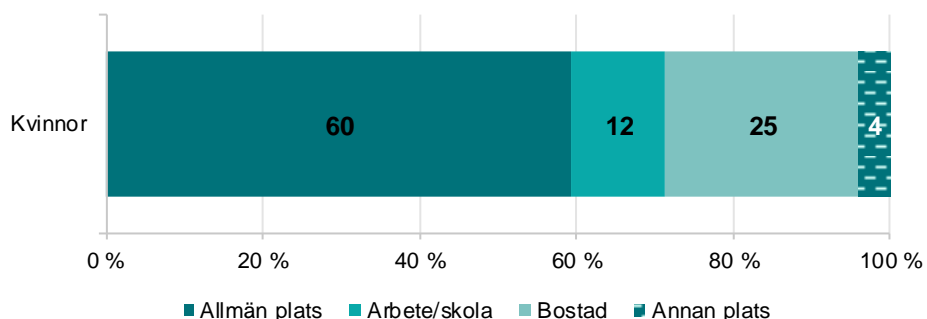
Den vanligaste brottsplatsen⁸ när kvinnor utsattes för sexualbrott 2022 var en allmän plats, det gäller 60 procent av händelserna, och näst vanligast var det att det skedde i en bostad (25 %, se figur 14). Andelen händelser som skedde på arbetet eller i skolan var 12 procent, och minst vanligt var det att det skett på en annan plats (4 %). Studeras resultat för flera år (2019–2022)⁹ framkommer det att allmän plats och i en bostad är de mest

⁸ Frågan om typ av brottsplats ställs bara vid de händelser där gärningspersonen uppges ha varit fysiskt närvarande. Gärningspersonen uppges ha varit fysiskt närvarande vid 86 procent av sexualbrotten som kvinnor utsattes för 2022.

⁹ Frågan om vilken typ av plats som brottshändelsen inträffade på gjordes om inför uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Därmed redovisas enbart resultat för utsatthet under 2019–2022.

förekommande brottsplatserna vid sexualbrott mot kvinnor (se bilaga 5, tabell B5.5).

Figur 14. Typ av brottsplats vid sexualbrott 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, redovisning utifrån utsatta kvinnor.

Anmälningsbenägenheten

Majoriteten av sexualbrotten mot kvinnor 2022 uppges inte ha polisanmälts. Det var 7 procent av händelserna som anmälades till polisen (se bilaga 5, tabell B5.6). Att anmälningsbenägenheten är låg vid sexualbrott har syns under hela undersökningsperioden (2018–2022).

Avslutande kommentarer

Sammantaget visar resultaten att den absoluta majoriteten av sexualbrott mot kvinnor under 2022 begicks av en manlig gärningsperson, och gärningspersonen var i fler än hälften av fallen i åldersgruppen 18–34 år. Vidare handlade det oftast om en okänd gärningsperson och att händelsen skedde på en allmän plats. Det var också vanligare än inte att gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog.

Personrån

Resultat över omständigheter kring personrån redovisas enbart för män eftersom antalet händelser bland kvinnor är för litet för att redovisas.

Gärningspersonens kön

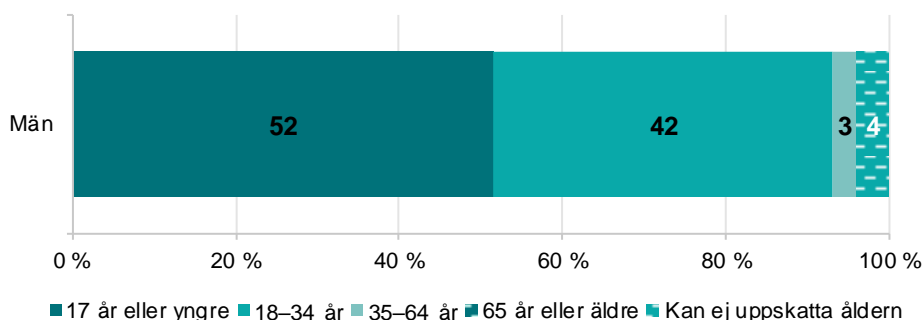
Gärningspersonen uppges ha varit en man i 100 procent av personrånen mot män 2022 (se bilaga 5, tabell B5.1). Notera dock att andelen har avrundats till 100, vilket innebär att antalet händelser där gärningspersonen var en kvinna inte är 0. Fördelningen är i princip densamma som tidigare år (2018–2022).

Gärningspersonens ålder

Gärningspersonen var 17 år eller yngre i drygt hälften (52%) av personrånen mot män 2022 (se figur 15). Därefter var det 42 procent av händelserna där gärningspersonen var 18–34 år. Det var mycket ovanligt att gärningspersonen var 35–64 år (3 %), och inga personrån uppges ha begåtts av någon som var 65 år eller äldre. Vid 4 procent av händelserna

kunde gärningspersonens ålder inte uppskattas. Tidigare år (2018–2021) har andelen händelser där gärningspersonen var 18–34 år varit betydligt större jämfört med övriga åldersgrupper (se bilaga 5, tabell B5.2).

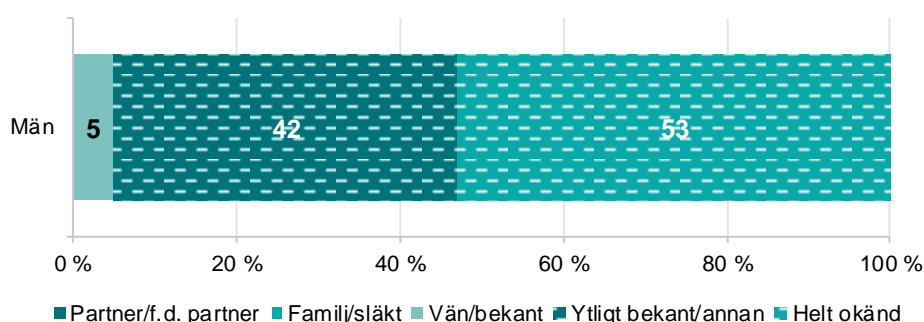
Figur 15. Gärningspersonens ålder vid personrån 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, redovisning utifrån utsatta män.

Relation till gärningspersonen

Vid majoriteten av personrånen mot män 2022 var gärningspersonen antingen helt okänd för den som utsattes (53 %) eller en ytlig bekant eller annan (42 %, se figur 16). Att gärningspersonen var en vän eller bekant till den utsatta var betydligt mindre vanligt (5 %). Inga personrån uppges ha begåtts av en partner eller före detta partner, och inte heller av en familjemedlem eller släkting. Över lag är mönstret 2022 likt det mönster som framkommit tidigare år (2018–2021), att störst andel händelser begicks av en person som var helt okänd för den utsatta (se bilaga 5, tabell B5.3). Dock har andelen händelser där gärningspersonen var okänd varit betydligt större tidigare år, och i år var det i stället en större andel personrån än tidigare som begåtts av en ytlig bekant eller annan.

Figur 16. Relation till gärningspersonen vid personrån 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, redovisning utifrån utsatta män.

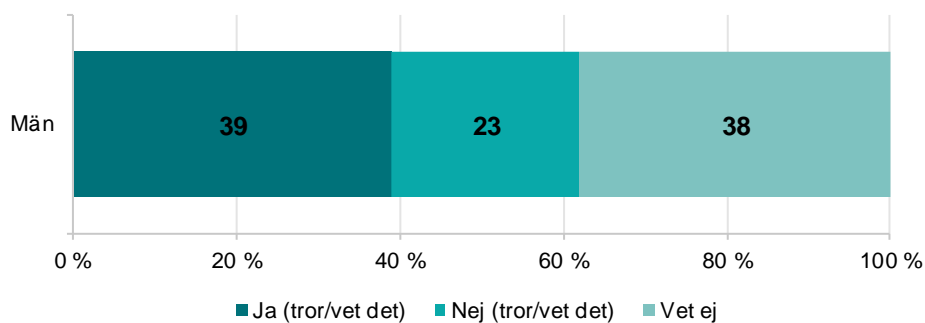

Alkohol- eller drogpåverkan

Av de personrån som män utsattes för 2022 uppgavs 39 procent ha begåtts av en gärningsperson som var påverkad av alkohol eller någon drog, medan gärningspersonen inte var påverkad i 23 procent av händelserna (se figur 17). Vidare är det en stor andel av händelserna där den

brottsutsatta inte vet om gärningspersonen var påverkad eller inte (38 %). Det framkommer inget tydligt mönster när fördelningen studeras för flera år (2018–2022) (se bilaga 5, tabell B5.4).

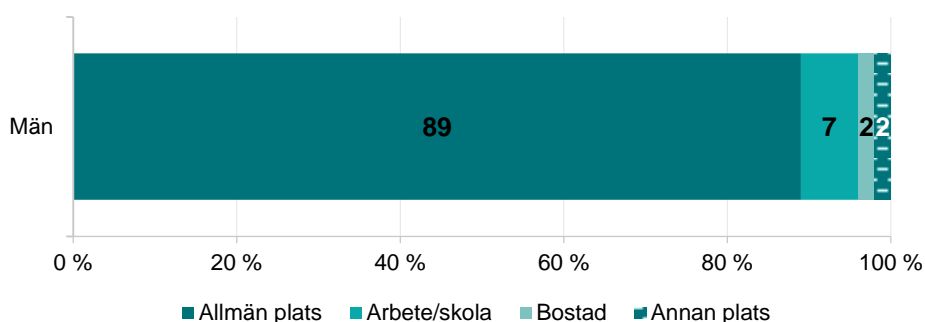
Figur 17. Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog vid personrån 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, redovisning utifrån utsatta män.

Typ av brottsplats

En tydlig majoritet av personrånen som män utsattes för 2022 skedde på en allmän plats (89 %, se figur 18). Därutöver var det 7 procent av händelserna som skedde på arbetet eller i skolan, och 2 procent skedde i en bostad respektive på en annan plats. Över hela mätperioden (2019–2022)¹⁰ har en tydlig majoritet av personrånen mot män skett på en allmän plats (se bilaga 5, tabell B5.5).

Figur 18. Typ av brottsplats vid personrån 2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Andel händelser av totalt antal händelser, redovisning utifrån utsatta män.

Anmälningsbenägenheten

Av de personrån som män utsattes för under 2022 var det 58 procent som uppges ha anmälts till polisen (se bilaga 5, tabell B5.6). Sett över perioden 2018–2022 syns en tendens till ökning av andelen anmälda händelser.

¹⁰ Frågan om vilken typ av plats som brotts handlingen inträffade på gjordes om inför uppföljningsintervjuerna för NTU 2020. Därmed redovisas enbart resultat för utsatthet under 2019–2022

Avslutande kommentarer

En sammantagen bild av omständigheterna kring de personrån som män utsattes för 2022 visar att i de allra flesta fall var gärningspersonen en man, och 34 år eller yngre. Personrånen skedde oftast på en allmän plats och begicks av en okänd person. Gärningspersonen var oftare, än inte, påverkad av alkohol eller någon drog, dock var det också vanligt förekommande att den utsatta inte visste om gärningspersonen var påverkad eller inte.

Referenser

Brottsförebyggande rådet, Brå (2000). *Vanor och trygghet – intervjuundersökning av socialt utsatta personer och normalbefolkning*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2020a). *Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2019: En teknisk beskrivning och kvalitetsbedömning*. NTU Kortanalys 2/2020. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2020b). *Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2019: En resultatredovisning*. NTU Kortanalys 3/2020. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2021). *Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2020: En redovisning av omständigheter kring rapporterade brottshändelser*. NTU Kortanalys 3/2021. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2023a). *Nationella trygghetsundersökningen – uppföljningsintervjuer 2022: En redovisning av omständigheter kring rapporterade brottshändelser*. NTU Kortanalys 1/2023. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2023b). *Nationella trygghetsundersökningen 2023. Om utsatthet, otrygghet och förtroende*. Rapport 2023:9. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2023c). *Nationella trygghetsundersökningen 2023*. Teknisk rapport. Rapport 2023:10. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Edling, C. och Hedström, P. (2003). *Kvantitativa metoder. Grundläggande analysmetoder för samhälls- och beteendevetare*. Lund: Studentlitteratur AB.

Lindén-Boström, M. och Persson, C. (2010). *Bortfall i folkhälsoenkäter – Spelar det någon roll? Uppföljning av Liv & hälsa 2004 i Örebro län*. Laboremus nummer 7. Örebro: Örebro läns landsting, Samhällsmedicinska enheten.

Nilsson, A. (2002). *Fånge i marginalen – uppväxtvillkor, levnadsförhållanden och återfall i brott bland fångar*. Avhandling, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.

Statistiska centralbyrån, SCB (2016). *Frågor och svar om frågekonstruktion i enkät- och intervjuundersökningar*. Örebro: Statistiska centralbyrån, SCB.

Statistiska centralbyrån, SCB (2023). *Nationella trygghetsundersökningen 2023. Teknisk rapport, fördjupningsdelen – En beskrivning av genomförande och metoder*. Örebro: Statistiska centralbyrån, SCB.

Bilagor

Bilaga 1 Metod

Den här kortanalysen baseras på uppföljningsintervjuerna till Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2023. Uppföljningsintervjuerna vänder sig till de personer som i enkätundersökningen¹¹ för NTU uppgett att de utsatts för brott under föregående kalenderår. Syftet med uppföljningsintervjuerna är att få fördjupad kunskap om omständigheter kring olika typer av brott. I NTU är frågorna gällande utsatthet för brott i möjligaste mån formulerade så att de överensstämmer med den juridiska definitionen i brottsbalken. Dock fångar NTU troligen ett bredare spektrum av händelser, inklusive händelser som inte säkert skulle beskrivas som brottsliga enligt en juridisk definition. Även om frågorna delvis är konstruerade för att efterlikna den juridiska definitionen av brottet, är det i slutändan ändå respondentens tolkning av frågan som avgör vilka händelser som inkluderas.¹² Det är inte alla brottsutsatta som ingår, utan uppföljningsintervjuer har gjorts utifrån ett urval av brottstyper och under förutsättningen att den brottsutsatta upp gav sitt telefonnummer vid besvarandet av enkäten för att kunna bli kontaktad för en telefonintervju. Brottstyperna personrån, sexualbrott, misshandel och hot har följts upp varje år sedan NTU 2019, och därtill har ytterligare brottstyper inkluderats men som har varierat för varje år.¹³

Datainsamlingen för uppföljningsintervjuerna 2023 genomfördes av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Brå och pågick mellan februari och maj 2023. För att det inte skulle gå för lång tid mellan besvarandet av enkäten och uppföljningsintervjuerna genomfördes telefonintervjuerna parallellt med enkätinsamlingen¹⁴ i fyra faser. Intervjuerna genomfördes av 10 intervjuare från SCB på svenska eller engelska.

I den här bilagan följer en kort och övergripande redogörelse för den metod som användes för uppföljningsintervjuerna i NTU. En mer ingående beskrivning av metoden finns i tidigare publicerade kortanalyser (Brå 2020a, Brå 2021) samt i den tillhörande tekniska rapporten från SCB (2023).

¹¹ I enkätundersökningen ombeds ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (STOSU) bland samtliga folkbokförda i Sverige mellan 16 och 84 år att svara på en webb- eller postenkät om utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott, förtroende för rättsväsendet och eventuella kontakter med rättsväsendet. I slutet av enkäten får respondenten ange sitt telefonnummer om de kan tänka sig att delta i en eventuell uppföljningsintervju. För att läsa mer om metoden för enkätundersökningen samt resultaten från den, se bland annat Brå 2023b och Brå 2023c.

¹² Definition av brottstyperna i enkätundersökningen finns i bilaga 2.

¹³ Läs mer om val av brottstyper i tidigare publicerad kortanalys (Brå 2021).

¹⁴ Datainsamlingen för enkätundersökningen 2023 pågick mellan januari–april 2023.

Urval och population

I den här kortanalysen beskrivs resultaten utifrån den så kallade brottsbaserade populationen. Brottsbaserade populationen utgörs av samtliga brottsbaserade, av misshandel, hot, sexualbrott och personrån, som personer folkbokförda i Sverige i åldern 16–84 år utsattes för under referensåret.¹⁵

Enkätundersökningen för NTU används för att identifiera brottsutsatta personer¹⁶ och därigenom skapa en urvalsram till uppföljningsintervjuerna (se tabell B1.1). Enkäten för NTU 2023 gick ut till 200 000¹⁷ personer och det var 63 683 personer som svarade på undersökningen. Av de personer som svarade var det sammanlagt 10 137 personer som i enkätundersökningen uppgav att de varit utsatta för minst en av de aktuella brottstyperna, och av dessa var det 5 691 personer som lämnade sitt telefonnummer. Bland dessa drogs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval (STOSU) om 2 500 personer som SCB sedan försökte kontakta för en telefonintervju. Det var 1 891 personer som svarade på telefonintervjun, vilket ger ett viktat externt bortfall på 22,7 procent.¹⁸ De som inte svarade var främst personer som SCB inte lyckades få tag på, men också personer som avböjde eller inte kunde delta, trots att de hade angett ett telefonnummer i enkätundersökningen.¹⁹

Eftersom urvalet sker i flera steg skapas bortfall för varje steg. Det gäller personer som inte svarade på enkätundersökningen, personer som svarade på enkätundersökningen men som inte lämnade ett telefonnummer, och slutligen de som lämnade telefonnummer och kom med i urvalet men som därefter inte deltog. De olika bortfallen bedöms kunna leda till skevheter i skattningarna, vilket hanteras med ett viktningsförfarande, som bedöms kompensera för bortfallet på ett relativt effektivt sätt.²⁰

¹⁵ Referensåret för självrapporterad utsatthet är föregående kalenderår, vilket innebär att NTU 2023 avser utsatthet under 2022.

¹⁶ Dock fångar enkätundersökningen till NTU troligtvis inte upp de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, såsom hemlösa, människor med svår missbruksproblematik eller grovt kriminella, vilket kan anses vara särskilt olyckligt här med tanke på att det finns goda skäl att anta att de kan vara mer drabbade av brott än befolkningen i genomsnitt (Brå 2000, Nilsson 2002). Det beror dels på att svarsfrekvensen i dessa grupper kan antas vara särskilt låg vid denna typ av undersökningar, dels på att undersökningen inte överhuvudtaget når personer som saknar adress i registret över totalbefolkningen eller personer som vistas på institution.

¹⁷ Av dessa utgjorde 530 personer övertäckning. Det vill säga personer som avlidit eller flyttat utomlands.

¹⁸ Det oviktade externa bortfallet var 24,4 procent.

¹⁹ Utöver externt bortfall finns även internt bortfall. Intervjuformuläret innehåller inbyggda logiska kontroller som motverkar förekomsten av internt bortfall till följd av att exempelvis en fråga hoppats över. Däremot finns svarsalternativen "vet ej" och "vill ej svara" som i de flesta fall räknas till det interna bortfallet. För mer information, se bilaga 4.

²⁰ Kvalitetsbedömningen gjordes i samband med uppföljningsintervjuerna 2019. Resultaten visade att fördelningen av brottsutsatta utifrån kön och ålder, och nivåerna av utsatthet för olika brottstyper, såg relativt likartat ut vid en jämförelse mellan enkätundersökningen och uppföljningsintervjuerna när vikter användes (som bland annat kompensera för bortfallet). Svaren i uppföljningsintervjuerna följer samma mönster som svaren i uppföljningsintervjuerna gjorde innan metodbytet 2017, när man använde sig av ett mer direkt urval med mindre bortfall, vilket också talar för att viktningsförfarandet fungerar väl (Brå 2020a).

Tabell B1.1. Urval och bortfall i NTU 2023.

	NTU 2023
Enkätundersökningen NTU	
Antal svarande på webb- och postenkäten	63 683 personer
Antal utsatta enligt enkäten ^a	10 137 personer
- varav antal utsatta som lämnat telefonnummer	5 691 personer
Uppföljningsintervjuerna NTU	
Urvalsstorlek	2 500 personer
- övertäckning	0 personer
Antal svarande	1 891 personer
- varav utsatta enligt uppföljningsintervjuerna ^b	1 727 personer
Svarsfrekvens, viktad ²¹ resp. oviktad andel	77,3 % respektive 75,6 %
Bortfall, viktad	22,7 %
Bortfall, oviktad	24,4 %
Varav	
- förhindrad medverkan	16 personer
- ej anträffad	463 personer
- avböjd medverkan	130 personer

^a Personer som uppgett att de utsatts för minst en av de brottstyper som följdes upp det aktuella året.

^b Personer som verifierats som utsatta under telefonintervjun. Mer information ges i avsnittet Ogiltiga brottshändelser och i SCB:s tekniska rapport (2023).

Urvalsdesign

För att få en god kontroll över hur många brottshändelser per brottstyp som följs upp och därmed ett tillräckligt stort underlag för varje brottstyp, är urvalsdesignen baserad på de brottshändelser som angivits i enkäterna, och inte på de brottsutsatta personerna. Brottshändelserna delas in till olika utsatthetskategorier, vilket urvalet sedan dras från.²²

Utsatthetskategorierna definieras av en prioriteringsordning²³ av brottstyper, hur många brottshändelser per brottstyp som en viss person har blivit utsatt för och att det är högst tre brottshändelser per person som följs upp. Vilka tre händelser bestäms av prioriteringsordningen, som utgår från en avvägning av brottstypernas allvarlighetsgrad och hur stor andel av befolkningen som är utsatta för den specifika brottstypen. Vidare gäller att om personen utsatts för fler än en händelse inom samma brottstyp, prioriteras den senast inträffade händelsen.

²¹ Designviktad svarsfrekvens tar hänsyn till att olika personer haft olika stor sannolikhet att komma med i urvalet.

²² Se mer i SCB:s tekniska rapport (2023) och tillhörande tabellbilagor.

²³ Prioriteringsordningen för de fyra brottstyper som följs upp årligen och som inkluderas i den här rapporten är (1) personrån, (2) sexualbrott, (3) misshandel och (4) hot. För prioritering av övriga brottstyper, se SCB:s tekniska rapport.

Ogiltiga brottshändelser

I urvalet till uppföljningsintervjuerna förekom brottshändelser som rapporterats i enkätundersökningen men som vid intervjuerna klassificerades som ogiltiga (se tabell B1.2). De händelserna följdes därmed inte upp vidare. Att händelser bedömdes som ogiltiga kunde exempelvis bero på att händelsen inträffat utanför det aktuella kalenderåret, att respondenten missuppfattat frågan eller kryssat i fel svarsalternativ. Det kunde även vara en händelse som ingick i en annan brottshändelse som redan följts upp. Om samtliga händelser som en person ska följas upp för har klassificerats som ogiltiga anses personen inte vara verifierat utsatt. Det förekom också att händelser inte följdes upp alls, av olika skäl, exempelvis till följd av att intervjun avbröts. Om dessa händelser rörde sig om faktisk utsatthet eller inte är alltså inte känt. Resultaten från uppföljningsintervjuerna inkluderar bara brottshändelser som klassificerats som giltiga.

Tabell B1.2. Antal brottshändelser, särredovisat på om de klassificerats som giltiga eller inte, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2023. Uppdelat på brottstyper.^{a,b}

	Giltiga	Ej inträffade	Ingår i annan brottshändelse	Ej uppföljda	Totalt
Misshandel	520	151	69	10	750
Hot	514	157	177	12	860
Sexualbrott	513	164	42	14	733
Personrån	166	56	5	2	229

^a Motsvarande uppgifter för uppföljningsintervjuerna för NTU 2019–2022 finns publicerade i Brå 2023a.

^b Enbart de brottstyper som redovisas i kortanalysen är inkluderade i tabellen. Övriga brottstyper redovisas i SCB:s tekniska rapport (2023).

Vikter

Vid framtagandet av samtliga resultat används ett viktningsförfarande²⁴, dels med hänsyn till urvalsdesignen, dels utifrån antaganden om externt bortfall och täckningsfel i datamaterialet för såväl enkätundersökningen som uppföljningsintervjuerna. Syftet är att kunna redovisa resultat för brottshändelser, av ovan nämnda brottstyper, i befolkningen (16–84 år). Om vikterna inte används kan resultaten bli missvisande. Vid tolkning av resultaten är det viktigt att även ta hänsyn till andra begränsningar med undersökningen, som exempelvis mätfel.

Begränsningar och tolkning av resultaten

Det är viktigt att betona att det finns begränsningar med uppföljningsintervjuerna som påverkar tillförlitligheten, det vill säga i vilken utsträckning resultaten kan ge en korrekt bild av verkligheten. I urvalsundersökningar finns alltid ett antal osäkerhetskällor. Nedan redogörs för några av de osäkerhetskällor och begränsningar som är

²⁴ Vikterna har tagits fram av SCB. För en detaljerad beskrivning av viktningsförfarandet, se SCB:s tekniska rapport (2023).

förenade med undersökningen, samt viktiga aspekter att beakta vid tolkningen av resultaten. Det går att läsa mer i SCB:s tekniska rapport och i tidigare publicerade kortanalyser (Brå 2020a, Brå 2021).²⁵

Eftersom det endast är ett urval av populationen som studeras, i stället för hela populationen av brottsutsatta och brottshändelser, finns det en risk för att det skattade värdet som urvalet genererar skiljer sig från det värdet som en totalundersökning skulle ha resulterat i (s.k. urvalsfel). Vid framtagandet av resultaten användes vikter för att reducera graden av urvalsfel. Trots det finns det osäkerhet i skattningar av exakta nivåer. För att ge en indikation på graden av osäkerhet, redovisas resultaten ihop med ett 95-procentigt konfidensintervall²⁶ i bilaga 5. Något som bör noteras är att konfidensintervall inte tar hänsyn till alla källor till osäkerhet som uppkommer vid urvalsundersökningar (exempelvis mätfel), utan skattar den urvalsosäkerhet som uppstår när ett slumpmässigt urval dras. Generellt kan det sägas att ju fler som besvarat frågan, desto smalare är konfidensintervallet – och ju smalare konfidensintervallet är, desto mindre är osäkerheten i skattningarna. Antalet observationer som resultaten baseras på är många gånger relativt få vilket bidrar till större osäkerhet och bredare konfidensintervall.

Uppföljningsintervjuerna, precis som alla urvalsundersökningar, dras med ett visst bortfall. I det här fallet gäller det både personer som lämnade ett telefonnummer men som sedan inte deltog i undersökningen och personer som inte lämnade ett telefonnummer. Bortfallet kan till viss del kompenseras för genom användandet av vikter. Dock finns det fortfarande risk för skevhet i skattningarna om det finns systematiska skillnader mellan personer som inte deltar i undersökningen (bortfallet) och personer som deltar, i avseende av det som studeras.²⁷

En annan viktig osäkerhetskälla är mätfel, som kan definieras som skillnaden mellan det uppmätta värdet och det sanna värdet. Mätfel orsakas huvudsakligen av frågeformulärets utformning, omständigheter vid svarstillfället eller av respondenter. Det kan exempelvis vara att olika respondenter tolkat en och samma fråga på olika sätt eller att respondenten medvetet eller omedvetet svarar fel på frågorna. Vid telefonintervjuer finns det också en risk att särskilda egenskaper hos intervjuaren påverkar respondentens svar – den så kallade intervjuareffekten. Det kan också hända att den tillfrågade tar till ”socialt önskvärda” svar och ger ett svar som han eller hon tror att intervjuaren vill höra eller ett svar som utifrån situationen upplevs som mer korrekt. Mätfel kan till viss del minskas genom olika typer av bearbetningar av intervjuformuläret och under själva intervjun. Exempelvis har frågorna

²⁵ För att läsa mer om de begränsningar som påverkar tillförlitligheten i enkätundersökningen, se den tekniska rapporten för enkätundersökningen (Brå 2023c).

²⁶ Konfidensintervallet är ett mått på osäkerheten i skattningen och består av det skattade värdet, standardavvikelsen för det skattade värdet, och slutligen av en konfidensgrad (Edling och Hedström 2003), som i den här kortanalysen är 95 procent.

²⁷ Lindén-Boström och Persson 2010.

granskats av mättekniker vid SCB, och inför 2019 års undersökning genomfördes kognitiva intervjuer av mättekniker vid SCB. Vidare har Brå och SCB en årlig intervjuarutbildning för intervjuarna.

Mätfel kan leda till både över- och underrapportering och omfattningen av mätfelen kan se olika ut beroende på vilken fråga som avses. Exempelvis är underrapportering sannolikt vanligare för brott som anses särskilt integritetskränkande eller där gärningspersonen är en närstående, än för brott utan sådana omständigheter. Det är något man behöver ta hänsyn till vid tolkning av sådana resultat. I dessa fall kan mätfelet dessutom ses som systematiskt, det vill säga att mätfelet är direkt kopplat till det som är avsett att mätas. Systematiska mätfel är generellt ett större problem än slumpmässiga (som är oförutsägbara) eftersom systematiska mätfel innebär en upprepad över- eller underskattning, om mätfelen inte identifieras och korrigeras (SCB 2016). Det ska dock tilläggas att problemet med systematiska mätfel har mindre effekt på analyser som bygger på jämförelser över tid, om varje mättillfälle dras med ungefär samma grad av mätfel.

Med hänsyn till de begränsningar och osäkerhetskällor som behandlats i det här avsnittet bör resultaten inte tolkas i form av exakta nivåer, utan i stället som en indikation på hur olika omständigheter kring brotthändelser för olika brottstyper ser ut. Resultaten som presenteras i kortanalysen bedöms vara jämförbara under perioden 2019–2023. Dock bör jämförelser mellan åren tolkas med viss försiktighet eftersom det finns större risk för slumpmässiga variationer på grund av underlagets storlek. En del ändringar i frågeformuläret har gjorts under perioden men bedöms inte påverka jämförbarheten i stort, dock är frågor som skiljer sig åt mellan åren inte jämförbara med varandra och dessa redovisas därför inte tillsammans.

Bilaga 2 Definition av brottstyper

Nedan följer en beskrivning av hur frågan ställs i enkätundersökningen för de brottstyper som är inkluderade i den här kortanalysen.

Misshandel – självrapporterad utsatthet för misshandel definieras som ”Ja” på följande fråga:

Har någon med avsikt slagit, sparkat eller på annat sätt utsatt dig för fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont, under förra året?

Hot – självrapporterad utsatthet för hot definieras som ”Ja” på följande fråga:

Hotade någon dig, på ett sådant sätt att du blev rädd, under förra året?

Sexualbrott – självrapporterad utsatthet för sexualbrott definieras som ”Ja” på följande fråga:

Ofredade, tvingade eller angrep någon dig sexuellt under förra året? Det kan till exempel handla om kränkande sexuella kommentarer i tal eller skrift eller att någon tafsat på dig, tvingat dig till en sexuell handling eller våldtagit dig. Det kan ha hänt hemma, i skolan, på arbetsplatsen, på internet eller på en annan plats.

Personrån – självrapporterad utsatthet för personrån definieras som ”Ja” på följande fråga:

Rånade eller försökte någon råna dig genom att använda hot eller våld under förra året?

Bilaga 3 Frågor i uppföljningsintervjuerna för NTU

Nedan redogörs för de frågor i uppföljningsintervjuerna som resultaten i den här kortanalysen är baserade på. För det fullständiga frågeformuläret, se Brå 2020a. Observera att vissa förändringar har gjorts i frågeformuläret sedan 2019, förändringar av större och betydande karaktär innebär att tidserien bryts.

Gärningspersonens kön

Var det en man eller kvinna?

- MAN
- KVINNA
- VET EJ
- VILL EJ SVARA

Gärningspersonens ålder

Har du någon uppfattning om hur gammal <<Han/Hon>> var?

- JA
- NEJ
- VET EJ
- VILL EJ SVARA

De som svarat "Ja" får följande följdfråga:

Hur gammal då?

- ANGE EXAKT ÅLDER I ANTAL: _____
- VET EJ/KAN INTE ANGE EXAKT ÅLDER
- VILL EJ SVARA

De som svarat "Vet ej/kan inte ange exakt ålder" får följande följdfråga:

Skulle du kunna säga ungefär hur gammal <<Han/Hon>> var?

- 17 ÅR ELLER YNGRE
- 18–24
- 25–34
- 35–44
- 45–54
- 55–64
- 65–74
- 75–84
- 85 ÅR ELLER ÄLDRE
- 18 – 34
- 35 – 64
- 65 ÅR ELLER ÄLDRE
- NEJ
- VET EJ

- VILL EJ SVARA

Relation till gärningsperson

Var <<Han/Hon>> närstående till dig, bekant eller helt okänd vid tillfället för händelsen?

- NÄRSTÅENDE
- BEKANT
- HELT OKÄND
- VET EJ
- VILL EJ SVARA

De som svarat "Närstående" eller "Bekant" får följande följdfråga:

Vilken relation hade du till <<Honom/Henne>> vid tillfället för händelsen?

- DIN PARTNER
- DIN FÖRE DETTA PARTNER
- DIN FÖRÄLDER/STYVFÖRÄLDER/VÅRDNADSHAVARE
- DITT BARN/ DIN PARTNERS BARN
- ANNAN FAMILJEMEDLEM ELLER SLÄKTING
- NÄRA KAMRAT/VÄN
- DIN ARBETSKAMRAT, SKOLKAMRAT, GRANNE, VÄNS VÄN ELLER DYLIKT (kan sägas vara i en jämbördig relation)
- DIN LÄRARE, LÄKARE, VÅRDGIVARE, TRÄNARE ELLER DYLIKT (där up vanligtvis är i beroendeställning)
- DIN ELEV, PATIENT, KUND ELLER DYLIKT (där gärningspersonen vanligtvis är i beroendeställning)
- BEKANT ENDAST TILL NAMN OCH/ELLER UTSEENDE
- ANNAN
- VET EJ
- VILL EJ SVARA

Alkohol- eller drogpåverkan

Vet du om <<Han/Hon>> var påverkad av alkohol eller någon drog vid tillfället?

- JA, DET VAR <<Han/Hon>>
- JA, JAG TROR DET
- NEJ, DET TROR JAG INTE
- NEJ, DET VAR <<Han/Hon>> INTE
- VET EJ
- VILL EJ SVARA

Typ av brottsplats²⁸

Skedde det i en bostad, på din arbetsplats, på din skola eller någon annan plats?

- I DIN EGEN BOSTAD
- I EN BOSTAD SOM TILLHÖRDE DEN SOM UTSATTE DIG
- NÅGON ANNANS BOSTAD
- PÅ DIN ARBETSPLATS
- PÅ DIN SKOLA (INKL SKOLGÅRDEN)
- PÅ ELLER I DIREKT ANSLUTNING TILL RESTAURANG, NATTKLUBB ELLER ANNAT UTESTÄLLE
- PÅ ELLER I DIREKT ANSLUTNING TILL ALLMÄNNA KOMMUNIKATIONER, (T.EX. PÅ BUSS, TÅG, TUNNELBANA. BUSSHÅLLPLATS, T-BANESTATION)
- PÅ GATA, TORG, PARK, DEN EGNA GÅRDEN ELLER LIKNADNE
- PÅ ANNAN PLATS, T.EX. GYM, FÖRENINGSLOKAL, TVÄTTSTUGAN, SHOPPINGCENTER, ETC
- VET EJ/MINNS EJ
- VILL EJ SVARA

Anmälningbenägenhet

Har du eller någon annan person haft någon form av kontakt med polisen med anledning av den här händelsen, till exempel via telefon, besök eller internet?

- JA, INTERVJUPERSONEN
- JA, INTERVJUPERSONEN TILLSAMMANS MED ANNAN PERSON
- JA, ANNAN PERSON
- NEJ
- VET EJ
- VILL EJ SVARA

De som svarat "Ja, intervjupersonen", "Ja, intervjupersonen tillsammans med annan person", "Ja, annan person" eller "Vet inte" får följande följdfråga:

Är händelsen polisanmäld?

- JA
- NEJ
- VET EJ/MINNS EJ
- VILL EJ SVARA

²⁸ Frågan om typ av brottsplats gjordes om i samband med uppföljningsintervjuerna för NTU 2020, se Brå 2020a för hur frågan var ställd 2019. Vidare gäller för hot och sexualbrott att frågan bara ställs vid de händelser där gärningspersonen uppges ha varit fysiskt närvarande.

Bilaga 4 Internt bortfall

Med internt bortfall (även kallat partiellt bortfall) menas att en person som medverkar i undersökningen inte besvarar alla frågor som ställs. Intervjuarformuläret innehåller inbyggda logiska kontroller som motverkar förekomsten av internt bortfall till följd av att exempelvis en fråga hoppats över. Däremot finns svarsalternativen ”vet ej” och ”vill ej svara” för samtliga frågor i formuläret. Eftersom en del av frågorna i undersökningen kan uppfattas som känsliga kan det medföra att vissa intervjupersoner inte vill besvara dem. Likaså efterfrågas i vissa fall detaljerad information, exempelvis om gärningspersonen, som kan vara svårt att lämna. Respondenten kanske inte är bekant med gärningspersonen, eller gärningspersonen kanske inte var fysiskt närvarande, vilket kan vara fallet vid utsatthet för hot och sexualbrott. I de flesta fall hanteras svaren ”vet ej” och ”vill ej svara” som internt bortfall, med undantag för svaret ”vet ej” på frågan om gärningspersonen var påverkad vid brottstillfället. Det eftersom det kan vara svårt att veta om gärningspersonen var påverkad eller inte. Andelen händelser där respondenterna uppgett ”vet ej” och ”vill ej svara” redovisas i tabellen nedan (B4.1) för de resultat som redovisas i den här kortanalysen.

Tabell B4.1. Andel (%) händelser där respondenterna har svarat ”vet ej” och ”vill ej svara” i uppföljningsintervjuerna för NTU 2023 (saknat värde = ingen som svarat det).

	Vet ej	Vill ej svara
Misshandel		
Gärningspersonens kön	1,3	
Gärningspersonens ålder	2,3	
Relation till gärningspersonen	1,0	
Påverkad gärningsperson ^a	..	0,2
Typ av plats	0,4	0,4
Polisanmäld	1,0	
Hot		
Gärningspersonens kön	4,1	0,2
Gärningspersonens ålder	3,1	1,2
Relation till gärningspersonen	1,6	0,2
Påverkad gärningsperson ^a	..	0,2
Typ av plats		
Polisanmäld	0,8	
Sexualbrott		
Gärningspersonens kön	1,6	
Gärningspersonens ålder	1,6	0,2
Relation till gärningspersonen		0,8
Påverkad gärningsperson ^a	..	
Typ av plats	0,2	0,2
Polisanmäld	0,8	0,2

	Vet ej	Vill ej svara
Personrån		
Gärningspersonens kön	4,2	
Gärningspersonens ålder	6,6	
Relation till gärningspersonen	1,8	
Påverkad gärningsperson ^a	..	
Typ av plats	0,6	
Polisanmäld	1,2	

^a Svaret "vet ej" hanteras inte som internt bortfall vid frågan om gärningspersonen var påverkad.

Med (..) menas att uppgift inte finns tillgänglig eller inte redovisas.

Bilaga 5 Resultat för åren 2019–2023

Nedan redovisas resultat från uppföljningsintervjuerna 2019–2023, konfidensintervall redovisas för 2023. Konfidensintervall för åren 2019–2022 har publicerats i tidigare kortanalys (se Brå 2023a).

Tabell B5.1. Gärningspersonens kön 2018–2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2019–2023. Redovisning av samtliga och utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %) för 2022.

	2018	2019	2020	2021	2022	Konfidensintervall (95 %) 2022
Misshandel						
Gärningsperson man	80	87	83	88	86	79–91
Gärningsperson kvinna	20	13	17	12	14	9–21
<i>Män</i>						
Gärningsperson man	81	89	79	91	91	83–96
Gärningsperson kvinna	19	11	21	9	9	4–17
<i>Kvinnor</i>						
Gärningsperson man	79	83	85	86	80	69–88
Gärningsperson kvinna	21	17	15	14	20	12–31
Hot						
Gärningsperson man	86	90	87	88	90	80–96
Gärningsperson kvinna	14	10	13	12	10	4–20
<i>Män</i>						
Gärningsperson man	93	93	95	90	94	79–99
Gärningsperson kvinna	7	7	5	10	6	1–21
<i>Kvinnor</i>						
Gärningsperson man	81	88	80	87	85	73–93
Gärningsperson kvinna	19	12	20	13	15	7–27
Sexualbrott						
Gärningsperson man	93	96	98	93	98	90–100
Gärningsperson kvinna	7	4	2	7	2	0–10
<i>Män</i>						
Gärningsperson man	x	x	x	x	x	x
Gärningsperson kvinna	x	x	x	x	x	x
<i>Kvinnor</i>						
Gärningsperson man	100	99	100	96	99	92–100
Gärningsperson kvinna	–	1	–	4	1	0–8
Personrån						
Gärningsperson man	98	98	97	89	99	81–100
Gärningsperson kvinna	2	2	3	11	1	0–19
<i>Män</i>						
Gärningsperson man	99	99	99	99	100	78–100
Gärningsperson kvinna	1	1	1	1	–	–
<i>Kvinnor</i>						

						Konfidensintervall
	2018	2019	2020	2021	2022	(95 %) 2022
Gärningsperson man	x	x	x	x	x	x
Gärningsperson kvinna	x	x	x	x	x	x

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet händelser är för litet (<100) och därför inte kan redovisas. Streck (-) innebär att observationer finns, men att andelen är avrundad till 0,0.

Tabell B5.2. Gärningspersonens ålder 2018–2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2019–2023. Redovisning av samtliga och utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %) för 2022.

						Konfidensintervall
	2018	2019	2020	2021	2022	(95 %) 2022
Misshandel						
17 år eller yngre	20	38	28	28	32	24–40
18–34 år	53	45	54	40	40	32–49
35–64 år	24	13	15	25	26	19–34
65 år eller äldre	1	2	1	2	1	0–4
Kan ej uppskatta åldern	2	1	1	5	1	0–3
<i>Män</i>						
17 år eller yngre	19	38	22	35	29	19–40
18–34 år	55	52	64	34	52	41–63
35–64 år	23	8	13	29	18	11–28
65 år eller äldre	1	–	2	–	–	–
Kan ej uppskatta åldern	2	2	1	2	1	0–5
<i>Kvinnor</i>						
17 år eller yngre	22	39	32	23	34	24–47
18–34 år	51	37	48	44	27	17–39
35–64 år	25	18	17	23	35	24–47
65 år eller äldre	1	5	1	3	3	0–9
Kan ej uppskatta åldern	1	1	2	8	1	0–6
Hot						
17 år eller yngre	10	15	13	14	12	6–22
18–34 år	56	36	48	32	44	32–57
35–64 år	30	46	35	41	36	24–49
65 år eller äldre	1	1	2	4	3	0–10
Kan ej uppskatta åldern	3	3	3	9	5	1–13
<i>Män</i>						
17 år eller yngre	10	13	14	11	17	6–36
18–34 år	58	38	53	43	43	25–63
35–64 år	26	46	27	33	31	15–51
65 år eller äldre	2	1	3	5	4	0–17
Kan ej uppskatta åldern	4	2	3	8	5	1–20
<i>Kvinnor</i>						
17 år eller yngre	10	16	11	16	6	2–15
18–34 år	55	34	42	25	46	33–59
35–64 år	32	45	42	46	42	29–55

						Konfidensintervall
	2018	2019	2020	2021	2022	(95 %) 2022
65 år eller äldre	–	1	2	4	2	0–9
Kan ej uppskatta åldern	2	4	3	10	5	1–13
Sexualbrott						
17 år eller yngre	8	8	8	22	13	5–25
18–34 år	59	60	62	52	52	37–66
35–64 år	26	23	25	20	28	16–43
65 år eller äldre	2	4	1	3	–	–
Kan ej uppskatta åldern	5	5	4	4	7	2–18
<i>Män</i>						
17 år eller yngre	x	x	x	x	x	x
18–34 år	x	x	x	x	x	x
35–64 år	x	x	x	x	x	x
65 år eller äldre	x	x	x	x	x	x
Kan ej uppskatta åldern	x	x	x	x	x	x
<i>Kvinnor</i>						
17 år eller yngre	8	6	8	23	7	2–19
18–34 år	62	63	64	52	57	40–72
35–64 år	23	24	25	19	30	17–46
65 år eller äldre	2	4	1	3	1	0–8
Kan ej uppskatta åldern	5	3	3	4	6	1–17
Personrån						
17 år eller yngre	13	16	17	17	46	22–71
18–34 år	76	70	78	61	46	22–72
35–64 år	8	6	3	15	4	0–24
65 år eller äldre	.	–	.	3	.	.
Kan ej uppskatta åldern	2	8	2	5	4	0–24
<i>Män</i>						
17 år eller yngre	10	16	19	18	52	24–78
18–34 år	79	70	79	67	42	17–70
35–64 år	8	3	2	8	3	0–26
65 år eller äldre
Kan ej uppskatta åldern	4	11	1	7	4	0–29
<i>Kvinnor</i>						
17 år eller yngre	x	x	x	x	x	x
18–34 år	x	x	x	x	x	x
35–64 år	x	x	x	x	x	x
65 år eller äldre	x	x	x	x	x	x
Kan ej uppskatta åldern	x	x	x	x	x	x

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet händelser är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Streck (–) innebär att observationer finns, men att andelen är avrundad till 0,0.

Punkt (.) innebär att observationer saknas, dvs. att antalet är 0.

Tabell B5.3 Relation till gärningspersonen 2018–2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2019–2023. Redovisning av samtliga och utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %) för 2022.

	2018	2019	2020	2021	2022	Konfidensintervall (95 %) 2022
Misshandel						
Partner/f.d. partner	22	12	21	30	18	12–25
Familj/släkt	6	19	7	2	8	5–14
Vän/bekant	21	24	28	28	31	24–39
Ytligt bekant/annan	14	7	10	8	10	6–16
Helt okänd	38	37	34	32	32	25–40
<i>Män</i>						
Partner/f.d. partner	12	–	12	3	7	3–14
Familj/släkt	3	19	3	1	9	4–17
Vän/bekant	19	20	27	36	21	13–32
Ytligt bekant/annan	13	6	11	11	15	8–25
Helt okänd	54	55	47	49	48	37–59
<i>Kvinnor</i>						
Partner/f.d. partner	32	29	28	54	30	20–42
Familj/släkt	10	19	10	3	8	3–16
Vän/bekant	22	30	29	22	42	31–54
Ytligt bekant/annan	15	9	9	5	5	2–13
Helt okänd	21	13	24	17	15	8–25
Hot						
Partner/f.d. partner	7	8	11	10	7	2–15
Familj/släkt	1	8	3	5	2	0–9
Vän/bekant	9	18	22	22	15	7–25
Ytligt bekant/annan	11	13	16	16	13	6–23
Helt okänd	72	53	48	46	64	52–75
<i>Män</i>						
Partner/f.d. partner	2	1	7	1	1	0–13
Familj/släkt	1	2	2	3	–	–
Vän/bekant	9	13	14	26	13	4–30
Ytligt bekant/annan	13	15	21	16	7	1–23
Helt okänd	76	69	56	55	79	59–91
<i>Kvinnor</i>						
Partner/f.d. partner	11	14	14	16	13	6–23
Familj/släkt	2	15	3	7	4	1–13
Vän/bekant	9	23	30	20	17	9–28
Ytligt bekant/annan	9	11	12	17	19	10–31
Helt okänd	69	37	40	41	47	34–60
Sexualbrott						
Partner/f.d. partner	9	8	10	15	10	4–21
Familj/släkt	1	–	–	–	.	.

						Konfidensintervall
	2018	2019	2020	2021	2022	(95 %) 2022
Vän/bekant	23	29	27	41	17	8–30
Ytligt bekant/annan	8	14	12	10	12	5–24
Helt okänd	59	49	51	34	62	47–75
<i>Män</i>						
Partner/f.d. partner	x	x	x	x	x	x
Familj/släkt	x	x	x	x	x	x
Vän/bekant	x	x	x	x	x	x
Ytligt bekant/annan	x	x	x	x	x	x
Helt okänd	x	x	x	x	x	x
<i>Kvinnor</i>						
Partner/f.d. partner	9	9	10	15	11	4–24
Familj/släkt	1	–	–	–	.	.
Vän/bekant	24	27	27	42	16	7–30
Ytligt bekant/annan	6	13	11	9	8	2–20
Helt okänd	61	52	52	34	65	48–78
Personrån						
Partner/f.d. partner	.	7	.	16	1	0–18
Familj/släkt	–	–
Vän/bekant	1	3	2	13	6	1–28
Ytligt bekant/annan	19	11	7	7	38	17–64
Helt okänd	80	79	91	64	55	30–78
<i>Män</i>						
Partner/f.d. partner
Familj/släkt	.	–
Vän/bekant	2	1	2	16	5	0–29
Ytligt bekant/annan	8	14	8	4	42	17–70
Helt okänd	91	84	90	80	53	26–80
<i>Kvinnor</i>						
Partner/f.d. partner	x	x	x	x	x	x
Familj/släkt	x	x	x	x	x	x
Vän/bekant	x	x	x	x	x	x
Ytligt bekant/annan	x	x	x	x	x	x
Helt okänd	x	x	x	x	x	x

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet händelser är för litet (<100) och därför inte kan redovisas. Streck (–) innebär att observationer finns, men att andelen är avrundad till 0,0. Punkt (.) innebär att observationer saknas, dvs. att antalet är 0.

Tabell B5.4 Om gärningspersonen var påverkad av alkohol eller någon drog 2018–2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2019–2023. Redovisning av samtliga och utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %) för 2022.

						Konfidensintervall
	2018	2019	2020	2021	2022	(95 %) 2022
Misshandel						
Ja (tror/vet det)	34	34	32	43	36	28–44

						Konfidensintervall
	2018	2019	2020	2021	2022	(95 %) 2022
Nej (tror/vet det)	53	56	57	40	48	40–57
Vet ej	13	9	11	17	16	10–23
<i>Män</i>						
Ja (tror/vet det)	44	39	45	44	36	26–47
Nej (tror/vet det)	36	51	43	34	43	32–55
Vet ej	19	10	12	22	21	13–31
<i>Kvinnor</i>						
Ja (tror/vet det)	24	27	22	42	36	25–48
Nej (tror/vet det)	69	65	68	45	54	42–66
Vet ej	7	9	10	13	10	5–20
Hot						
Ja (tror/vet det)	24	33	36	30	28	18–40
Nej (tror/vet det)	50	41	38	43	50	38–62
Vet ej	26	26	26	27	22	13–34
<i>Män</i>						
Ja (tror/vet det)	30	30	29	30	23	10–43
Nej (tror/vet det)	44	41	47	44	57	38–75
Vet ej	26	29	25	26	19	7–38
<i>Kvinnor</i>						
Ja (tror/vet det)	19	35	42	30	33	22–46
Nej (tror/vet det)	55	41	30	43	41	29–54
Vet ej	26	23	28	28	26	16–39
Sexualbrott						
Ja (tror/vet det)	52	41	33	38	56	41–70
Nej (tror/vet det)	31	47	48	47	28	16–42
Vet ej	17	12	18	15	16	8–29
<i>Män</i>						
Ja (tror/vet det)	x	x	x	x	x	x
Nej (tror/vet det)	x	x	x	x	x	x
Vet ej	x	x	x	x	x	x
<i>Kvinnor</i>						
Ja (tror/vet det)	52	43	34	37	57	41–72
Nej (tror/vet det)	31	45	47	48	29	16–45
Vet ej	17	12	18	16	14	5–27
Personrån						
Ja (tror/vet det)	38	19	43	41	40	18–66
Nej (tror/vet det)	27	62	33	37	24	8–50
Vet ej	35	19	25	22	35	15–62
<i>Män</i>						
Ja (tror/vet det)	34	18	41	27	39	15–68
Nej (tror/vet det)	31	63	34	47	23	6–53
Vet ej	35	19	25	25	38	14–67
<i>Kvinnor</i>						

	Konfidensintervall					2022
	2018	2019	2020	2021	(95 %) 2022	
Ja (tror/vet det)	x	x	x	x	x	x
Nej (tror/vet det)	x	x	x	x	x	x
Vet ej	x	x	x	x	x	x

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet händelser är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Tabell B5.5 Typ av brottsplats 2019–2022, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2020–2023. Redovisning av samtliga och utifrån de utsattas kön. Andel (%) händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %) för 2022.

	Konfidensintervall					2022
	2019	2020	2021	2022	(95 %) 2022	
Misshandel						
Allmän plats	34	39	35	33		26–41
Arbete/skola	30	24	30	32		25–41
Bostad	33	29	28	29		22–37
Annan plats	3	8	7	5		2–10
<i>Män</i>						
Allmän plats	46	51	56	51		39–62
Arbete/skola	29	26	33	31		21–42
Bostad	22	15	7	14		8–23
Annan plats	4	8	3	5		1–11
<i>Kvinnor</i>						
Allmän plats	18	30	15	14		7–24
Arbete/skola	30	23	27	34		23–46
Bostad	49	40	48	46		34–58
Annan plats	3	8	10	6		2–14
Hot						
Allmän plats	55	50	55	41		27–57
Arbete/skola	20	16	20	36		23–51
Bostad	17	17	18	17		8–31
Annan plats	7	18	7	6		1–16
<i>Män</i>						
Allmän plats	64	62	56	38		18–62
Arbete/skola	22	14	23	52		29–74
Bostad	5	12	9	5		0–23
Annan plats	8	12	12	6		1–25
<i>Kvinnor</i>						
Allmän plats	45	36	53	46		33–59
Arbete/skola	18	18	17	14		6–25
Bostad	31	21	27	35		23–48
Annan plats	6	24	3	5		1–14
Sexualbrott						
Allmän plats	47	38	32	55		38–71
Arbete/skola	21	15	22	15		6–30

	Konfidensintervall				
	2019	2020	2021	2022	(95 %) 2022
Bostad	29	40	39	26	14–43
Annan plats	3	7	7	4	0–14
<i>Män</i>					
Allmän plats	x	x	x	x	x
Arbete/skola	x	x	x	x	x
Bostad	x	x	x	x	x
Annan plats	x	x	x	x	x
<i>Kvinnor</i>					
Allmän plats	49	38	31	60	41–76
Arbete/skola	17	13	21	12	4–27
Bostad	30	41	40	25	12–43
Annan plats	3	8	7	4	0–16
Personrån					
Allmän plats	81	86	61	87	63–97
Arbete/skola	3	8	3	7	1–29
Bostad	13	2	29	3	0–23
Annan plats	3	3	7	3	0–23
<i>Män</i>					
Allmän plats	90	88	83	89	62–99
Arbete/skola	4	7	4	7	0–32
Bostad	3	2	4	2	0–25
Annan plats	3	3	9	2	0–24
<i>Kvinnor</i>					
Allmän plats	x	x	x	x	x
Arbete/skola	x	x	x	x	x
Bostad	x	x	x	x	x
Annan plats	x	x	x	x	x

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet händelser är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.

Tabell B5.6 Andel (%) händelser 2018–2022 som uppges vara polisanmälda, enligt uppföljningsintervjuerna för NTU 2019–2023. Redovisning av samtliga och utifrån de utsattas kön. Andel händelser av totalt antal händelser för varje brottstyp. Med konfidensintervall (95 %) för 2022.

	Konfidensintervall					
	2018	2019	2020	2021	2022	(95 %) 2022
Misshandel						
Totalt	28	24	26	39	17	12–24
Män	28	20	25	36	15	9–25
Kvinnor	27	29	27	42	19	11–30
Hot						
Totalt	20	26	18	30	20	11–31
Män	20	21	17	22	18	7–37
Kvinnor	19	31	19	35	21	12–33
Sexualbrott						

	2018	2019	2020	2021	2022	Konfidensintervall (95 %) 2022
Totalt	12	12	6	15	7	2–18
Män	x	x	x	x	x	x
Kvinnor	10	10	6	15	7	2–19
Personrån						
Totalt	26	30	42	31	57	32–80
Män	22	31	46	30	58	30–83
Kvinnor	x	x	x	x	x	x

Kryss (x) innebär att det oviktade antalet händelser är för litet (<100) och därför inte kan redovisas.